Здружение Совет за етика во медиумите на Македонија
ЕТИКА ПРЕС Скопје
Бр. 29/6306
22.01 2020 год.
Скопје

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 16 јануари 2020 година, врз основа на примена жалба од Петрит Сарачини, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет – порталот „Инфомакс“, со текстот насловен „Војничињата“ на Заев со навреди за народот: Во очај и немоќ соочени со пораз и одговорност“, го прекрши Кодексот на новинарите во членовите 11 и 13.

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 30 декември 2019 година, Петрит Сарачини поднесе жалба за текстот со наслов „Војничињата“ на Заев со навреди за народот: Во очај и немоќ соочени со пораз и одговорност“, објавен на 27 декември 2019 година, на интернет – порталот „Инфомакс“ (www.infomax.mk).

Во жалбата се наведува дека текстот содржи неточно и нефер известување, пристрасност во информирањето и клевета.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „Инфомакс“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Медиумот не одговори на наводите на жалбата.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и со мнозинство гласови одлучи дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членовите 11 и 13.

Член 11: *„Новинарот ќе се придржува и на општо прифатените општествени стандарди на пристојност и почитување на етничките, културните и религиозните различности во Македонија(...).“*

Член 13: *„Новинарот треба да прави разлика меѓу фактите и мислењата, меѓу веста и коментарот“.*

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 16 јануари 2020 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Комисијата, најпрво, утврди дека се работи за текст без автор, чија содржина се заснова на статус на Петрит Сарачини, објавен на социјалната мрежа „Твитер“, преку кој тој изразува личен став околу претстојниот изборен циклус во земјава.

Текстот произлегува од јавниот интерес, зашто ставовите на јавните личности се важен фактор во обликувањето на јавното мислење и затоа тие мора да подлежат на строг јавен надзор и критика. Медиумот пренесува став на Сарачини, но проследен со полемичен коментар и квалификации со политичка конотација.

Оттука, Комисијата најде дека во текстот е прекршен **членот 11** од Кодексот на новинарите, чија отстапка е нагласена во насловот од текстот:

„Војничињата“ на Заев со навреди за народот: Во очај и немоќ соочени со пораз и одговорност“.

Новинарот мора да биде свесен за последиците и ефектите од неговите зборови, мора да внимава на нивниот избор и не смее да навредува или да исмејува. Професионалниот новинар никогаш нема да зборува за личности врз основа на стереотипи и предрасуди за расата, полот, етничката припадност, сексуалната ориентација, телесниот недостаток, физичкиот изглед и социјалниот статус. Новинарот мора да биде свесен за етничките, културните, религиозните, сексуалните и чувствителни теми и да ги третира во согласност со тоа.

Во продолжение, Комисијата утврди и дека авторот на текстот се јавува во улога на коментатор, односно генерализира и не прави суштинска разлика меѓу мислењата и фактите. Членовите на Комисијата заклучија дека во текстот е прекршен и **членот 13** од Кодексот на новинарите, чија отстапка е забележлива во воведната реченица:

„Како се одбројуваат деновите на власт на актуелната политичка гарнитура, така на социјалните медиуми се зголемува и говорот на омраза на политичките неистомисленици со актуелната врхушка на власта“.

Новинарите имаат право на свое мислење, став и вредносен суд, но не смеат сопственото мислење да го камуфлираат како факти. Мора да биде јасно разграничено што се факти и информации, а што коментар, претпоставка или став на авторот за да се одбегне дезинформирање и манипулирање со публиката.

Комисијата, на крајот, констатира и дека оспорениот текст бил објавен на уште неколку други интернет – портали по принципот „copy-paste“, со извесен полемичен коментар од страна на медиумите.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска и Ердем Ахмет.

Се обврзува интернет – порталот „Инфомакс“ (www.infomax.mk), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

Бул. Митрополит Теодосиј Гологанов 54/2
1000 Скопје, Македонија

www.semm.mk info@semm.mk (02) 3222-595